

श्रुतवतांपंडितानां रत्नानीत्यादौ मुक्तानीत्यादिर्यथा लिङ्गशेषः ॥ २५ ॥ तत्र हेतुरस्मदिति हरिणः पांडुरः ॥ २६ ॥ २७ ॥ तथागतः बुद्धमुनिः क्षणिकबुद्धिरित्यावत् यथाहं अनवस्थितबुद्धिस्तथा धृतराष्ट्रोपीत्यर्थः ॥ २८ ॥ एतत्फलमाह अनियम्येति ॥ २९ ॥ प्रक्षिप्यगतइतिशेषः ॥ ३० ॥ युयुत्सुर्योऽधुकामः वाक्यमस्मद्वेषेण पांडवानष्टा इत्येवं रूपं ॥ ३१ ॥ तदेवार्थत आह आत्मन इति दुर्योधनेषु पचारादात्मपदप्रयोगः आत्मनो दुर्योधनस्य ॥ ३२ ॥ प्रमहं दृढबंधनं गतः प्राप्तः नोऽस्माभिः ॥ ३३ ॥ अवध्यानामवध्यकल्पानां भीष्मादीनां गुरुत्वाद्वावधानर्हणां ॥ ३४ ॥ विषयः आमिषं ॥ ३५ ॥ नोस्माकं सर्वेषां मन्युः क्रोधस्तान् हत्वा विगतः मां त्वेकं शोको रुंधयति रुणद्धि रोधयति इति वक्तव्ये रुंधयतीति प्रयोगो वक्तुर्वैकल्यं सूचयति कल्याणेनोपकारेण ॥ ३६ ॥ निवृत्त्या त्यागेन ॥ ३७ ॥ एतेषु त्यागमेव प्रशंसति त्यागवानिति श्रुतिस्स्यागेनैके

नामात्यसुहृदां वाक्यं न च श्रुतवतां श्रुतं ॥ न रत्नानि परार्थानि न भूर्नद्रविणा गमः ॥ २५ ॥ अस्मद्वेषेण संतप्तः सुखं न स्मेहं विंदति ॥ क्रद्धिमस्मा सुतां दृष्ट्वा विवर्णो हरिणः रुशः ॥ २६ ॥ धृतराष्ट्रश्च नृपतिः सौबलेन निवेदितः ॥ तं पिता पुत्रगृह्णित्वा दनुमेनेन ये स्थितः ॥ २७ ॥ अनपेक्ष्यैव पितरंगांगेयं विदुरंतथा ॥ असंशयं क्षयं राजायथैवाहं तथागतः ॥ २८ ॥ अनियम्या शुचिलुब्धं पुत्रं कामवशानुगं ॥ यशसः पतितो दीप्ताद्वा तयित्वासहोदरान् ॥ २९ ॥ इमौ हि वृद्धौ शोकाग्नौ प्रक्षिप्य स त्मनो हिवयं दोषाद्विनष्टाः शाश्वतीः समाः ॥ प्रदहंतो दिशः सर्वा भास्वरा इव तेजसा ॥ ३० ॥ को हि बंधुः कुलीनः संस्तथा ब्रूयात्सुहृज्जने ॥ यथा साववदद्वाक्यं युयुत्सुः रुष्णसन्निधौ ॥ ३१ ॥ आविनिपातितं ॥ ३३ ॥ अवध्यानां वधं कृत्वा लोके प्राप्ताः स्मवाच्यतां ॥ कुलस्यास्यांतकरणं दुर्मतिं पापपूरुषं ॥ ३४ ॥ राजाराष्ट्रेश्वरं कृत्वा धृतराष्ट्रोऽद्य शोचति ॥ हनेन तपसापि वा ॥ निवृत्त्या तीर्थगमनाच्छ्रुतिस्मृतिजपेन वा ॥ ३७ ॥ त्यागवांश्च पुनः पापं नालं कर्तुमिति श्रुतिः ॥ त्यागवान् जन्ममरणेनाप्नोतीति श्रुतिर्यदा ॥ ३८ ॥ प्राप्तवर्त्मा कृतमतिर्ब्रह्म संपद्यते तदा ॥ स धनं जयनिर्द्वंद्वो मुनिर्ज्ञानसमन्वितः ॥ ३९ ॥ वनमामं च्यवः सर्वान् गमिष्यामि परंतप ॥ न हि कृत्स्नतमो धर्मः शक्यः प्राप्तुमिति श्रुतिः ॥ ४० ॥

अमृतत्वमानशुरिति यदा यदाह ॥ ३८ ॥ तस्मात्प्राप्तवर्त्मा लब्धयोगमार्गः कृतमतिः श्रवणमननादिना अहं ब्रह्मास्मीति निश्चितबुद्धिः ब्रह्म अखंडानंदं संपद्यते ऐक्येन प्राप्नोति स इति एव त्यागफलं जानन्नहं निर्द्वंद्वः परिग्रहशून्यः मुनिर्ध्याननिष्ठः ज्ञानेन ब्रह्मात्मैक्यविषयेण समन्वितो भवितुमिच्छुः ॥ ३९ ॥ समन्वितः सन्वावनं गमिष्यामि कृत्स्नो धर्मः योगेनात्मदर्शनं यदा हयाज्ञवल्क्यः इज्याचारदमो हिंसादानस्त्राध्यायकर्मणां अयंतु परमो धर्मो यद्योगेनात्मदर्शनमिति कृत्स्नतमो धर्मस्तु पार्यतिकं जीवन्मुक्तिसुखं ॥ ४० ॥